

Nikon

CASIO

SAMSUNG

Panasonic

SONY

Canon

OLYMPUS

Tillverkare	Nikon	Casio	Samsung	Panasonic	Sony	Canon	Olympus
Modeller i granskningen	Coolpix S70, S1000pj	Exilim EX-Z90, Exilim EX-Z280	ST550, ST1000	Lumix DMC-FS62, Lumix DMC-ZX1	Cyber-shot DSC-TX1, Cyber-shot DSC-WX1	PowerShot S90, PowerShot SX120 IS	FE-26, μ 7010
Huvudsakliga tillverkningsländer	Indonesien	Kina, Malaysia	Korea, Kina	Kina, Japan	Japan	Japan, Kina	Ingen uppgift
Tillåter besök i fabrik	Ja	Ja	Ja	Delvis	Ja	Nej	Nej
Tillåter besök hos underleverantör	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
SAMLAT OMDÖME	+	●	●	●	●	—	—
Socialt ansvarstagande	+	●	●	—	—	—	—
Miljöfrågor	+	●	●	●	—	—	—
Företagspolicy	+	+	●	+	+	+	●
Information till konsument	●	●	●	●	●	●	+
Insyn	+	+	+	+	●	●	●

- ▷ har några generella problem gällande arbetarfrågor visat sig. I Malaysia och Indonesien har man till exempel problem med att utländska arbetare får jobba under sämre förhållanden, medan man i Kina har liknande problem med arbetare som kommer från olika delar av landet.

Generellt sett var de fabriker där kamerorna monterades främst bemannade av kvinnor med kortare grundskoleutbildning. De fabriker där komponenterna tillverkades var däremot oftast bemannade av män med både yrkesutbildning och lite längre grundskoleutbildning.

I undersökningen har man också noterat om tillverkarna har minderåriga som anställda, om det finns rutiner för hälso- och säkerhetsarbete, hur långa arbetsdagarna är, om lönerna är anständiga och om företagen förhindrar diskriminering. Producenternas miljö- och CSR-arbete samt vilken insyn som ges till konsument har också bedömts.

Stor skillnad i insyn

De tre tillverkare som fick bäst omdöme, Nikon, Casio och Samsung, var de som var mest öppna med sitt arbete och tillät undersökningspersonalen att besöka både deras egna fabriker och underleverantörernas. På Nikons fabriker fick man intervjua 16 anställda, och

även om Nikon hade representanter med vid intervjun höll de sig i bakgrunden och lade sig inte i intervjun. Detta ska jämföras med till exempel Sony, som inte alls tillät intervjuer med arbetare, och Canon och Panasonic, som endast erbjöd minimal kontakt med sina anställda och vars representanter aktivt deltog vid intervjutillfällena. Ovilja att delta i undersökningen och begränsade möjligheter att se fabriken har resulterat i sämre omdöme för dessa tillverkare.

Granskningen visar också att både Nikon och Casio redan arbetar med CSR-frågor och att Samsung har utarbetade miljömål. Men inte ens de tillverkare som fick bästa omdömet i undersökningen var bra på alla punkter. Hos Nikon fick till exempel unga arbetare både övertid och på nätter, och det fanns

tillfällen då de fick jobba extremt långa dagar. Det fanns också risk för diskriminering vid anställning.

Policy når inte ut

Resultatet visar att även om många kameratillverkare har en bra policy stannar den dessvärre på huvudkontorsnivå och når inte ut till alla delar av produktionen.

För många företag visade sig CSR-konceptet vara mer en vag filosofi än en verklig fråga. Till skillnad från miljöfrågor, där riktlinjer och standarder ofta är detaljerade och med precisa krav, är konceptet om socialt ansvarstagande mer diffust. Många tillverkare svarade endast att de "följer lagen" i dessa frågor, vilket i praktiken inte är så betydelsefullt eftersom lagstiftningen i många läglöneländer är mycket svag och arbetarna i många fall inte kan leva på den minimilön som finns angiven.

Intresset för sociala frågor och miljöfrågor är i dag alltså begränsat hos tillverkarna av digitala stillbildskameror, men det finns en förhoppning om att intresset ska öka. Enligt EICC, elektronikindustrins organisation för sociala frågor, finns det ett större intresse i dag jämfört med för bara några år sedan. Fler företag anammar i dag EICC:s uppförandekod, och de försöker också få sina underleverantörer att anta den. □

Ordlista:

CSR: Corporate Social Responsibility står för företagets samhällsansvar, vilket innebär att företagen ska ta ansvar för hur de påverkar samhället, både ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv.

EICC: Electronic Industry Citizen Coalition är elektronikbranschens organisation för medborgarfrågor.

	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift
	Nej	Nej	Nej
	Nej	Nej	Nej
	—	—	—
	—	—	—
	—	—	—
	—	—	—
	●	●	—
	—	—	—

Vad säger tabellen?

Granskingen är utförd av Råd & Rön i samarbete med den internationella konsumentorganisationen ICRT. Uppgifterna bygger dels på öppen information, som webblatser och broschyrer, dels på besök på huvudkontor och fabriker i de fall där tillverkarna har tillåtit besök.

Samlat omdöme: Vissa delar av undersökningen har bedömts som viktigare än andra, och detta återspeglas i det samlade omdömet. Detta har viktats så att socialt ansvarstagande står för 40 procent av slutbetyget, miljöfrågor 30 procent, företagspolicy 10 procent, information till konsumenter 15 procent och insyn 15 procent.

- ☒ Acceptabelt
☐ Mindre bra
☐ Dåligt

Socialt ansvarstagande: Hur arbetsförhållandena är i tillverkarnas egna fabriker och hos underleverantörerna. Till exempel har säkerheten på fabriken granskats, liksom arbete mot diskriminering och om arbetsdagarna är långa.

Miljöfrågor: Miljömedvetande och den påverkan på miljön som produktionen har. Till exempel hur effektivt företagen använder sina tillgångar, hur de behandlar kemiska gifter och återvinningsmöjligheter.

Företagspolicy: Om företaget har policies och riktlinjer för sina underleverantörer samt om de har engagemang för sina anställda, miljön och samhället i produktionsländerna.

Information till konsumenter: Information som är tillgänglig både lokalt och internationellt.

Insyn: Företagens offentliga rapporter, deltagande i undersökningar och viljan att vara med i undersökningen från huvudkontorets sida.

Säg ifrån om blekta kvitton!

Blekt, blekare, borta ... Plötsligt en dag kan all text på ditt kassakvitto vara försvunnen. Just när du behövde kvittot för reklamation, garanti, tillgodohavande eller kanske till bokföringen.

Kvitton där texten efter en tid helt försvinner är ett gissel, särskilt när det gäller kapitalvaror. Garantier blir i princip värdelösa och reklamationer utan kvitto är mycket svårare att göra. Har du fått ett tillgodokvitto ur en kassaapparat flyger pengarna sin kos lika snabbt som texten försvann. Och kvitton utan text i en bokföring är inte mycket att komma med.

Ett läsbart kvitto för alla varor är något vi som konsumenter ska kunna kräva av handeln. Men så ser det dessvärre inte ut i dag. De allra flesta har säkert ett eller flera gamla oläsliga kvitton hemma. Det är oacceptabelt, men varför händer ingenting?

Upplever inga problem

Organisationen Sveriges Konsumenter, som äger Råd & Rön, skrev till branschorganisationen Svensk Handel och påtalade problemet samt bad om en lösning. Det svar som kom i retur var inte särskilt hoppfullt.

Bengt Nilervall på Svensk Handel skriver i sitt svar:

”I våra löpande kontakter med Allmänna reklamationsnämnden har vi inte fått signaler om att frågan om bleknande kvitton utgör ett stort problem för konsumenterna. Inte heller har vi i kontakten med våra medlemmar och med konsumenter

fått signal om att så är fallet. Svensk Handels erfarenhet är att det i de fall som ett bleknat kvitto har orsakat svårigheter för en konsument har det hanterats på ett smidigt sätt.”

Tilläggs ska att Bengt Nilervall även skriver att Svensk Handel ska fortsätta följa utvecklingen och ta upp frågan med medlemmar och övriga intressenter.

Frågan är väl om det kan ge något större resultat om man inte uppfattat det som ett problem.

Tycker du att bleka kvitton är ett problem? Skriv eller mejla till oss! Råd & Rön tänker fortsätta att driva frågan. ☐

TEXT ANNA FÖRSTER
FOTO GÖRAN TERSMEDEN